

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. Č.

GREMO NA KOREJO...

(4)

Zapadni zavezniki so vedeli, kaj počenja Sovjetska zveza v severni Koreji. Vkljub temu so stali needini in križem rok v južni Koreji. Čuditi se je ameriški zunanji politiki glede Daljnega vzhoda, ki smatra za zadostno obrambeno in interesno ameriško linijo na Pacifiku Japonska—Okinawa—Filipini in izključuje Korejo. V tem ozračju se je gibala tudi ameriška uprava na Koreji. Amerika se je držala pogodb z Rusijo, čeprav je vedela, da Sovjeti obožujejo in organizirajo po svoje severno Korejo. Amerika v Koreji ni bila nova, ko je imela že leta 1883 vzajemno pogodbo o medsebojni pomoči s Korejo, katero je sicer predsednik Teodor Roosevelt v svoji politiki do Filipinov pustil pasti na ljubo Japonski ko se je za odrekla interesom na Filipinih. Tudi je bila Amerika radi trgovskih ozirav z Japonsko prijazna do Tokija, saj je šlo 91% v Japonsko uvoženega bakra iz Amerike, 90% jekla, 66% bencina in 77% sestavnega materiala za aviacijo. Vendar je morala Amerika že na podlagi ruskega zadržanja na Daljnem vzhodu, rusko-japonske pogodbe v polpreteklosti sprevideti, da je Koreja eno najvažnejših interesnih sfer severovzhodne Azije. Needinost tudi zgolj z upravnega gledišča ameriške politike do Koreje, je doprinesla svoje. Ko je šlo že leta 1945 za zedinjeno Korejo, za katero je stremel ameriški general Hodge, se je ruski komandant Chistakov na severu skliceval na to, da je odvisen od navodil iz Moskve ter bi bilo logično vsaj, da se nasprotnik razkrinka podvzeti direktne korake med Washingtonom in Moskvo, ne pa, da se prepustijo pogajanja samo predstavniku zaupne uprave na Koreji. Amerika je bila novembra in decembra meseca leta 1943 soudeležena na konferenci v Cairu ko so obvljudili Koreji samostojno upravo po vojni. V nepoznanju sovjetske diplomacije oziroma verolomstva je decembra 1945 ameriški državni tajnik Byrnes v družbi z Britancem Bevinom nasedel komunistu Molotovu, da naj se spravi v življenje pet-letna zaupna uprava glede Koreje in so Korejci z ogorčenjem ta predlog zavrnili a so Sovjeti dosegli, da je bila omajana vera na Koreji v Amerikance. Stojec na stališču, da je treba izpolniti pogodbo iz Jalte, dasi se je Sovjeti niso držali, je stavil ameriški državni tajnik 26. avgusta 1947 predlog o splošnih volitvah na Koreji, pa so predlog Sovjeti enostavno odbili. Dejansko je šel sever izrazito svojo komunistično pot, a Amerika pa je čakala v južnem delu Koreje, da odidete obe sedesbeni oblasti iz Koreje. Dočim je sever že 3. novembra 1946 izvedel po brezobzirnem komunističnem vzorcu splošne volitve, je jug pod ameriško upravo kolebal med vojaško uporabo, kateri naj pomagajo neki "Sveti," nato zopet postavljeni "odbori," dokler ni končno pod okriljem in po navodilih ZN 10. maja 1948 južni del Koreje izvedel splošne volitve in je 29. junija 1949 odšlo iz Koreje 7500 ameriških vojakov, ko jih je na Koreji ostalo le kakih 500.

Sele 17. septembra 1947 je državno tajništvo objavilo, da nima nobenega smisla pogajati se s Sovjetsko zvezo o kaki skupni upravi Koreje. Ko so ZN doleteli posebne komijske za Korejo, jim sever ni dovolil dostopa, uprizarjal upore in stavke, ko je bilo na stotine mrtvih. Ko je bila 15. avgusta 1948 v Seoula oklicana korejska republika so ta akt bojkotirali severno korejski komunisti. Ko so 12. decembra 1948 ZN priznali, da je korejska vlada v Seoulu edina zakonita vlada na Koreji, se sever za ta odlok ni zmenil.

Amerika se je zganila sicer, da je dopustila s 1. januarjem 1949 organizaciji ECA, da razširi svoj delokrog na Korejo. V južni Koreji se je resnično začela obnova in potrebna industrijalizacija, ker je bil sever-industrijski sever zanjo železni zastor. Dežela je napredovala vkljub temu, da je znašal dotok beguncev iz severa 2 milijona, a enako število se je vrnilo iz Japonske in Kitajske in jih je bilo spravilo pod streho. Raslo je zaupanje v Ameriko, da bo končno spreviedela rusko taktiko in južna Koreja je šla 30. maja 1950 znova na volitve. Predsednik Trumana pa je še v januarju in za njim državni tajnik Acheson v februarju 1950 uradno izjavil, da Amerika Koreje ne bo bra-

MLADINSKI PEVSKI ZBOR GOSTUJE V NEDELJO V BARBERTONU

CLEVELAND, Ohio — Društvo Domovina v Barbertonu, Ohio, je povabilo Mladinski pevski zbor Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. v njih naselbino prihodnjega nedeljo, 27. maja, kjer naj poda svoj koncert in majhno igro.

Koncert se prične ob 4. uri popoldne. Nastopil bo celokupni zbor, dueti, kvarteti in solisti v lepem sporedu, za nameček bo pa podana kratka igrca, tako da bodo posetniki brez dvoma zadovoljni s celotnim programom.

V imenu zbora vas podpisani prav vljudno vabim, da se udeležite tega bogatega koncerta. Z vašo navzočnostjo boste pomagali in še bolj navdušili našo tu rojeno mladino, da bo še prepevala med nami lepe slovenske pesmi.

Žal, da bosta na ta dan tu v Clevelandu dve večji prireditvi—proslava 25-letnice angleško-po-

slujočega društva Comrades, št. 566 SNPJ in otvoritev izletniških prostorov SNPJ, ampak se ne da pomagati. Tudi podpisani bi se rad udeležil koncerta v Barbertonu, kjer imam veliko znanec in prijatelj kot večni popotnik, pa mi ne bo mogoče, ker moram zastopati moje društvo Vodnikov venec, št. 147 SNPJ kot predsednik na proslavi društva Comrades. Upam in želim, da se udeleži koncerta vsak, kdor le more. Nas vseh je dovolj, da na ta dan napolnimo dvorano Slovenskega narodnega doma pri proslavi Comrades, izletniške prostore SNPJ in dvorano društva Domovina v Barbertonu, kjer tamošnji rojaki in rojakinje prav prijazno postrežejo svoje goste.

Na koncert Mladinskega zbora se prijazno vabi tudi starši malih pevcev in pevk—torej na veselo svidenje!

Anton Jankovič.

SELIŠKARJEVO PISMO KOLLANDRU

"Ljubljana, 17. maja 1951
"Mr. August Kollander!

"Sporočam vam na hitro, da smo z največjim veseljem sprejeli v Sežani vašo grupo obiskovalcev. Na postaji smo naše rojake sprejeli jaz kot predsednik Slovenske izseljenske matice, tajnik Matice in ena uradnica Matice, dva uradnika Putnika in en zastopnik Tiskovnega urada. "Vse je šlo gladko in brez težav, hitro, v nekaj minutah so bili pregledani potni listi in vse je bilo zacarinjeno kar bolj formalno.

"Nekaj potnikov je izstopilo v Sežani, nekaj v St. Petru na Krasu, eden v Postojni, drugi pa v Ljubljani. Povsod smo za njih preskrbeli avtomobile, da so jih takoj lahko odpeljali v rojstne kraje. Prenočili so v Slonu in danes zjutraj so že vsi od-

potovali od koder pač so. Na postajah so bili ganljivi prizori. Povsod so jih čakali sorodniki in bilo je joka in smeha na merenike. Na ljubljanski postaji je bilo tako pozdravljanje, da so ljudje kar kričali od ganotja.

"Vse te in tudi ostale rojake, ki so izven te grupe, bomo povabili v začetku junija na izletno turnejo po Sloveniji z avtobusi: Bled, Bohinj, Kranjska gora, Cerkljeva dolina, Vipavska dolina, Postojnska jama. V Ljubljani bomo za zaključek priredili operno predstavo.

"Prisrčna hvala za pisalni stroj, ki je izredno lep. Uporabljala ga bo Izseljenska matica.

"Toliko na hitro!
"Tople pozdrave!

"Tone Selškar."

V Barberton gremo

EUCLID, Ohio—Po tej muhasti zimi, ki je že izgledalo, da se bodo letni časi spremenili, je vendar prišlo do lepših vremen. V takih vremenih si človek želi malo ven iz domačega gnezda.

Zato bomo pa šli v Barberton v nedeljo, 27. maja, toda ne zaradi lepega vremena, ampak zaradi Barbertončanov in naše lepe in čvrste mladine, ki bo priredila na dotični dan tam koncert. Čeprav se dogodi, da bo tisti dan dež, bo pri naših ta najmlajših v dvorani lepo in veselo vreme. Saj že sam pogled na te malčke, ki gledajo kakor cvetke na drevesu, iz katerega dozori sočni sad v jeseni, zbudi v človeku veselje in zadovoljstvo.

Pečovodja tega zbora je zmoten in znan Mr. Josip Gregor. Režiserka igre, "Kaznovani šaljivci," je pa aktivna kulturna delavka Mrs. Marion Bašel. P-

nila. Očividno ker nista predvidevala grozeče nevarnosti. Sever je imel že od začetka oboroženo armado 200,000 mož in enotno vzgojeno, toda je dobil jug šele od republike 1948 armado kakih 100,000 mož, prepojeno s komunističnimi ovaduh. Sever je čutil, da bi znala južna Koreja z ameriško pomočjo napredovati, a je tudi vedel za vse slabosti in negotovosti v državni upravi. Mislil je nadalje, da ne bo prišlo do odpora, če se skupno udari preko 38. paralele in napačil je 25. junij 1950.

Toda napačil je tudi kronološko zanimiv dogodek, da je novica o tem prišla v Washington istega dne ob polnoči, da je imel že ob 3. uri zjutraj državni tajnik telefonski razgovor s predsednikom Trumanom, ki se je nahajal v Missouri; da je bil glavni tajnik ZN Trygve Lie dvignjen istočasno iz postelje, da je takoj obvestil o agresiji na Koreji delegate in člane Varnostnega sveta, ki so se stavili v dogovore z domačimi vladami in je še isto nedeljo padel zgodovinski odlok, da se bodo Združeni narodi, ko je bilo pri sklepu udeleženi 53 držav, uprli agresiji.

Vitalna moč Združenih narodov! Želeli bi bilo, da bi se pojavljala z isto naglico in odločnostjo, pripravljenoostjo in sredstvom, ne samo na Koreji v sedanji krizi, nego vobče povsod, kjer grozi nevarnost agresije.

Frank Zafred, Mr. in Mrs. Joseph Drobnič, Louis Strukel, Mary Knific, Marija Kelhar, Antonia Ivančić, Rose Pavlič, Frances Frank, Jennie Petrovič, Antonija Antončić, Jennie Skvarče, Josephine Benash (McGovern), John Belcich, Jennie Galič, Anna Klancher, Helen Strauss, Jennie Glazer, Mary

Prelec, Mary Bubnič, Frances Rottar, Julia Vidmar. Rose Bizjak, Julia Vidrich, Rose Gerl, Frank Hegler, Amalia Mihelčič, Mary Tomsick, Josephine Zafred, Rose Seljko, Mary Tomšič (Strabane), Franca Česnik (Strabane), Julia Melle (Enon Valley), Frances Zele (Strabane).

V SLUŽBI STO TISOČEV POTROŠNIKOV

V Sloveniji je verjetno pol milijona potrošnikov izdelkov, ki jih daje le en, ne posebno številčen tovarniški kolektiv. Nobena druga vrsta potrošnikov ni bolj izbirčna; komur koli drugemu bi bilo laže ustreči. Potrošniki dan za dnem grajajo izdelke kolektive. Redki pa so menda, ki vedo, kako si kolektiv proizvajalcev prizadeva, da bi kar najboljši izkoristil sleherno desetinko sekunde v korist potrošnikov. Reporter vas vabi, da ga spremljate na kratkem sprehodu po ljubljanski tobačni tovarni.

Ljubljanski izdelki sloviijo že 80 let

Že od leta 1873 diši na zahodnem delu Ljubljane po tobaku—nevrednem tobačnem prahu. Tovarna pa je začela obratovati že 13. marca 1871 v nekdanji ljubljanski cukrarni. Tedaj se je rodila slovači ljubljanska viržinica. V tovarni so že prvo leto zaposlilo tisoč ljudi. To je bil prvi večji industrijski obrat v Sloveniji. Nastal je v dobi, ko smo bili Slovenci še "narod kmetov" in nismo imeli še nobenega večjega mesta. Še leta 1880 je štela Ljubljana komaj 24,618 prebivalcev. Toda tobačna tovarna je že tedaj zaposlovala 2,500 ljudi—desetino ljubljanskega prebivalstva.

Tobačna tovarna ima svoje podnebje

Tobačna tovarna je mesto zase. Ni sicer kdo ve kako veliko, čeprav imajo njene stavbe 3,000 oken. Okna pa se je morajo precej dobro zapirati, da skoznje ne prodirajo preveč vplivi ljubljanskega podnebnja. Tobačna tovarna se skuša glede podnebnja kolikor mogoče osamosvojiti. V odgovor so me povedli v veliko klet. Začutil sem spremembo podnebnja. Ne le, da je v kleti močnejše dišalo po tobaku, ki je bil nakopičen v velikih zavojih; podoben je bil šoti—močno stisnjen. V manjšem procesu so bile na delu delavke. To je oddelek za predhodno vlaženje—so mi povedali. Delavke so s pravo vročno naglico in nenavadno spretnostjo rahljale zavojce stisnjenega tobaka. Ločile so šope povezanih tobačnih listov, jih razgrinjale v nekakšnih kadeh in jih z znanstveno natančnostjo vlažile pod prho.

Ze pod prsti čutijo, koliko vlažje terja tobak. Ni pa niti v dveh zavojih enako suh. V tej kleti gojijo tobak; pripravljajo ga, da ga je mogoče predelovati v kar najboljše izdelke in da se zdrobi kar najmanj surovine.

Pot cigarete

Praden cigareta napravi pot do kadilca, gre sleherni tobačni list večkrat skozi roke delavk ali delavcev. Vlaženje je šele začetek precej dolge poti. Vlažne, voljne tobačne liste pošljejo v sortirnico. Tobak so sicer že sortirali na tobačni postaji, ki odpošilja surovino. V tovarni pa je prebiranje in razvrščanje tobačnih listov po kakovosti, obliki in namenu predelave posebnosti in najpomembnejša naloga.

Delavke, ki sedijo v tovarni ob kopicah tobačnih listov, so umetnice svoje vrste. Bliskovitim gibom njim prstov ne moreš slediti. Vendar jim sledi "nadzornica," ki ima povsod oči. Tu je boj za kakovost zlasti oster. Če so surovine slabše kakor zdaj, ker je lanska suha pobrala menda polovico tobačnega pridelka v državi, kakovost izdelka vendar ne more trpeti. Toda sortirka teže izpolni norme—nad 90 kilogramov tobaka na dan.

Med sortiranjem je tobak izgubil preveč vlage. Zato ga vlažijo še v posebnem oddelku, ki ima menda turško ime—harmanje. Tam leži tobak že sortiran po velikih predalih. V osemindesetih urah je pripravljen dan za rezalnice. Tam pride pod prste delavce, ki polnijo rezalne stroje. Pot iz rezalnice vodi v skladišče. Ime skladišče pa menda ni posrečeno. To je posebna pripravljavnica tobaka za končno predelavo v cigarete.

Od tam tobak spuščajo po ceveh k cigaretnim strojem. Ne sme biti niti za trohico prevlažen, ker bi sicer cigaretni stroj "delal čokolado." brezkončna cigareta bi ne mogla gladko in naglo teči iz stroja, ki bi zato ne dajal do 380,000 ali celo 400,000 cigaret na dan ali približno 100,000 več kakor pred kakšnimi petimi leti. V skladišču je treba uravnati podnebje po natančnih meteoroloških instrumentih morda pa še celo bolj po izostrenem čutu.

Tobak se ne sme drobiti, ne sprejemati. Delavka pa ne pobira le cigaret in jih vlaga v lesene zabojčke, v katerih se bodo še sušile, marveč se bori za kakovost: hkrati pobira cigarete in izloča malenkostno poškodovane, malo nepravilno zlepljene ali neprimerno žigosane. Zdi se ti, da je tudi vse vzdušje polno zahteve in opomina: kvaliteta, kvaliteta.

Pred vhomom pusti besedo "nemogoče"

Cigaretni stroji so končali svojo življenjsko dobo leta 1940. Stara Jugoslavija je naročila nove stroje. Izbruhnila je vojna. V tovarno je bil prispel prvi stroj. Okupatorji so ga našli še v zabojih in ga odposlali v Italijo. Oddelek za izdelavo cigaret je "grlo." Skozenj gre na dan za dnem na milijone cigaret. Stroji se vrtijo že deset let po svoji uradni smrti. Zdi se celo, da so se pomladili, saj so doslej bruhali od leta do leta več milijonov cigaret. "Grlo" se ni zamašilo.

Kolektiv je že lani 16. decembra izpolnil svojo petletko. (Ali se naši kadilci tega kdaj spominijo?) Vsa leta so lepo enakomerno po mesecih presegali svoje proizvodnje naloge. Lani je bila proizvodnja za 6,7% večja kakor leta 1949. Ljubljanska tovarna ni le najstarejša svoje vrste v državi, temveč ima tudi najstarejše stroje. Kljub temu pa je prva po kakovosti svojih izdelkov. Njena proizvodnja je približno trikrat večja kakor pred vojno—z istimi stroji. Lani so izkoristili zmogljivost cigaretnih strojev za 100,4%. Nemogoče je postalo mogoče. Dejanska zmogljivost je večja od teoretične. Ta kolektiv je ovrigel že marsikatero tehnično pravilo.

Ena cigareta preveč ali premalo

Ali niso vsi ti ljudje udarniki in udarnice? sem vprašal, ko sem napravil pot skozi tovarniške oddelke. Zdelo se mi je, da gledam nenaravno hitre in spretno gibe ljudi na filmu. V oddelku za ročno pakiranje cigarete sem skušal šteti sekunde, medtem ko je pakovalka polnila in pregibala škatlo za sto cigaret. Toda ni bilo mogoče slediti sekundnemu kazalcu in njenim rokam. Udarnica? Poklicali so brigadirko mladinske brigade Marijo Kocjanovo. Ta je udarnica, so povedali. Njena brigada je zmagala med šestimi mladinskimi brigadami, ki so februarja

tekmovali po turnirskem načinu. Norma pakovalke je 52,000 cigaret v osmih urah.

Udarnica je tista, ki presega za več odstotkov povprečno storilnost oddelka. Cigarete je treba tudi prešteti, ne le zaviti. Kocjanova se skromno smehlja, ko pripoveduje, da je normo preseгла za 36%, vsa brigada pa za 20%. Pakirala je nad celo do 90,000 cigaret. Rekord pa je dosegla mladinka Jožefa Škoberc: 105,000 cigaret. Vsaka pakovalka kritisne svoj žig na zavitek. Delajo poskuse, da ugotovijo številčno kakovost pakiranja: ena cigareta preveč ali premalo—99 ali 101—in pakovalka ne more postati udarnica, čeprav bi zavila na dan 100,000 cigaret. 950 kilogramov tobaka—

milijon cigaret

Boj za kakovost pa se kaže povsod. Tudi v tem, da so lani imeli normativ: iz 950 kilogramov tobaka milijon cigaret, 1946 še 1,100 kilogramov tobaka.

Nisem vpraševal, kdo je največ prispeval, da so si izvojevali naslov najboljšega kolektiva svoje stroke v državi. V vseh oddelkih sem čutil, da je sleherni posameznik tesno povezan s kolektivom. Povsod pa sem se tudi sramoval namesto tistih potrošnikov, kadilcev, ki ne poznajo tega boja za kakovost. Ko bi tudi jaz tako skrbel, kakšen bo moj prispevek o teh ljudeh!

(PO "LJUDSKI PRAVICO")

POMEMBNA STAVKA NA NORVEŠKEM

OSLO, Norveška, 21. maja—Med norveško delavsko strokovno organizacijo in med zvezo delodajalci vlada načelni spor, dajli imajo predelavci pravico pridružiti se delavskim unijam ali ne. Radi tega vprašanja, ko delodajalci zanikujejo predelavcem to pravico, je stopilo dlanes okrog 38,000 norveških delavcev v stavko.

Rešitev tega vprašanja bo imela odmev tudi v vrstah delavskih unij v drugih državah.

VOJAKI IZ KOREJE SE VRAČAJO

SAN FRANCISCO, 23. maja—Vojaška transportna ladja "General William E. Mitchell" je pripeljal iz Koreje 1,485 vojakov na dopust. To je tretja ladja, ki se je vrnila z ameriški vojniki. Ta četrtak je najavljeno še ena transportna ladja z vojniki, ki se vračajo na dopust iz Koreje.

GORILA IN ZOBOZDRAVNIK

SANTIAGO, Cal., 22. maja—V zoološkem vrtu se nahaja mlada gorila z imenom Bouba. Uprava zoološkega vrta je opazila, da nekaj v njenih zobeh ni v redu. Pri pregledu so ugotovili, da ima poškodovana dva zoba. Padla je odločitev, da ju je treba izpuliti. Operacija se je posrečila brez zapletljivosti in življenju v zoološkem vrtu.

CERKEV STOPA V POLITIKO

RIM, 21. maja — Italijanski škofje in nadškofje so pozvali volilce v Italiji, da se v predstaviteljih volitvah v posamezne krajevne odbore, ki bodo trajale do 10. junija, pod smrtim grehom odvrnejo od komunističnih kandidatov.

ITALIJA ZAHTEVA NOVO POGODBO

RIM, 22. maja — Italijanski zunanji minister Goffredo Sforza je pozval Ameriko, Veliko Britanijo in Francijo naj se izjavijo, da je mirovna pogodba z Italijo preminila in da je treba nove pogodbe.

UNIJSKI PRISPEVKI MORAJO BITI PLAČANI

WASHINGTON.—Vladni delavski odbor je odredil, da je delavec v unijski delavnici lahko odslovljen od dela vsled izgube članstva v uniji radi neplačanih unijskih prispevkov ob času.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

SVETI SATAN

(Nadaljevanje)

Ta rod, iz katerega je izšel tudi kaplan Karel Wolbang, in ki se je v svojem pogubnem duhu dogajal prav v usodnih letih pred pohodom fašizma zoper človeštvo, ta rod se je rogal npravnosti svojih dedov in svarečim glasovom treznega človeka iz lastnih vrst, dr. Andreja Gosarja, ki je glasno opominjal, da kraljestvo božje ni od tega sveta in da za širjenje kraljestva božjega ni prijemati drugačnega meča od meča krščanske ljubezni.

Skratka kaplan Wolbang je prihajal iz bogoslovja, ko so že na vseh voglih vstajali grmeči oznanjevalci nove križarske vojske, ki naj se dvigne na okope za obrambo pred strahom vstajajočega rodu hlapcev Jernejev; pa tudi za okope za totalni napad z vsemi sredstvi, da bi oživila za vselej mrtva srednjeveška cehovska družba, ki jo je v fašističnem Milanu že proučeval dr. Ciril Zebot.

Kaplan Karel Wolbang je zrasel na zeljniku, čez in čez prekratim z nevarnim plevelom svojega časa.

Novo mašo je imel Karel Wolbang oznanjeno za 29. junij 1941 pri uršulinkah v Škofji Loki. Toda prišla je zmeda vojne in se je nova maša zavlekla za teden dni. Gorenjsko so zasedli Nemci; pot domov je bila Wolbangu zaprta. Škofiji pa se je že mudilo, da pošlje novega gorečega borca na bojišče. Ze nekaj tednov po novi maši pri uršulinkah v Ljubljani se Wolbang odpravi za "asistenta Katoliške akcije" v Novo mesto.

Da bi se mu odprla pot do učence se mladine, so ga naredili za kateheta na gimnaziji, kamor je prišel sicer vedno le zrel in izkušen mož s preverjeno učenostjo. Sedaj pa so tam doli, v metropoli Dolenjske, potrebovali v prvi vrsti bojevitega človeka, ki bi z gorečnostjo Petra Amlenskega umel v množicah razpaliti požar slepega fanatizma in pripravljenosti na pohod nove križarske vojske zoper uporno ljudstvo hlapcev Jernejev. Da pa bi si Karel Wolbang lahko utrl na drugi strani pot tudi med kmeti, so ga postavili še za kaplana v šmihelski fari pri Novem mestu.

Svoje delo, s katerim ni odladal, je Wolbang ogrnil v plašč Katoliške akcije ter z mladim novomašnikom Nandatom Babnikom in kapiteljskim kanonikom Kekom že v kratkem postal središče razpredene skrivne organizacije, ki je zajela široko okolico mesta ter s svojimi nitmi segla daleč po dolini Krke, prav tja do nove nemške meje pri Sv. Križu, v deželo Belokranjcev in do meja zapuščenega in opustošenega kočevskega sveta.

Opombo o Wolbangovem političnem delu v Novem mestu najdem v pismu neznanega "novomeškega liberalca" (akt novomeškega okrožnega sodišča Ko 267/47/147), ki pravi, da je bil Wolbang "eden največjih strankarjev, kar sem jih srečal v življenju. Saj je celo že leta 1942 hodil v Novem mestu po Kandi in prepovedoval ljudem naročanje in čitanje "Jutra" itd., medtem ko je 80 odstotkov fanatov in mož iz njegove fare odšlo med tolovaje."

Katoliško akcijo za fante in dekleta je Wolbang ustanovil že oktobra 1941, po sestanku predstavnikov duhovskega in laičnega apostolata v bližnjem

TOBAK

Tobak, ki je prišel v Evropo leta 1559, goje zdaj v Ameriki, Evropi, Aziji in Afriki. V svetovni proizvodnji tobaka so ZDA na prvem mestu, saj pridelajo približno tretjino vsega tobaka na svetu, izvažajo pa ga le nekaj manj kakor vse druge države skupaj. Za ZDA so veliki izvozniki kakovostnega tobaka Indonezija, Filipini, Java in Borneo, kjer raste zelo dober tobak. Tudi področje okrog Smirne, Samsuna in Trapezunta v Turčiji daje izvrstne tobake. Razen teh dežel prideluje mnogo tobaka tudi Indija (okrog 2 milijona ton letno), toda njen tobak je slabši in izvažajo ga razmeroma malo. Precej tobaka pridelujejo tudi evropske države Grčija, Italija, Francija itd., ki ga pa porabijo večinoma doma.

V naši državi pridelujemo večje količine tobaka, zlasti boljših vrst. Iz njega izdelujemo prvovrstne cigarete. Makedonija je znana po svojem aromatičnem, drobnolistnatem tobaku daleč po svetu. Po izvrstnem tobaku je znano tudi hercegovo področje, kjer pridelujejo svetlorjav tobak, ki ga uporabljajo v mešanici z makedonskim za izdelovanje najboljših in najbolj zaželjivih cigaret na svetu.

Mnogo tobaka porabimo doma, pa tudi izvažamo ga precej. Povpraševanje po našem tobaku in tobačnih izdelkih je na svetovnem trgu veliko. Izvažamo jih zlasti v Avstrijo, Nizozemsko, Anglijo, Finsko, Belgijo, Švico, Zahodno Nemčijo, Izrael itd. Jugoslovanske cigarete so v teh državah zelo priljubljene.

Zaradi večjega povpraševanja po našem tobaku na svetovnem trgu, pa tudi zaradi naraščajoče potrošnje tobačnih izdelkov, proizvodnja tobaka pri nas nenehno narašča. Medtem ko smo dosegli leta 1945 v primeri z letom 1939 le 71% proizvodnje tobaka, smo dosegli leta 1949 že 200%. V tobačnih izdelkih smo dosegli predlanskim v primeri z letom 1939 že 151% proizvodnje. Lani pa je suša hudo prizadela tudi naše tobačne nasade.

Pri nas so se tobačni izdelki občutno podražili, toda v drugih državah so še neprimerno dražji kakor pri nas. To velja zlasti za boljše vrste, posebno za cigarete, ki so v drugih državah najdražje blago široke potrošnje.

Št. Petru, kot napol skrivno organizacijo. Za nepoklicanega človeka je veljal namen, ki so ga Wolbangove "hvaležne mladence" za asistentovo triletnico nove maše označile s stavkom: "Poklicane smo bile, da pomagamo duhovnikom pri obnovi sveta za reševanje du."

Za to zunanjo steno pa se je skrivala organizacija "totalne špijonaže", o kateri bomo čuli iz izpovedi Wolbangovih "mladenk" samih, in pa neizprosnopolitična borba zoper osvobodilno gibanje, kar vse je ljubljanski škof v svojih pridigah s takšno odločnostjo tajil, zagotavljaljoč, da je neversko delo Katoliške akcije "laž od hudiča."

Verska vzgoja v Wolbangovi Katoliški akciji je bila čudna, podobna njegovi lastni "pobožnosti." Wolbang se je rad ponasjal, da je asket. V organizaciji in v šoli je vobče rad govoril o sebi. Hvalil se je, da si prikrajšuje telesne potrebe, kakor je spanje, ki da ni nič drugega kot suženjstvo navade, ki jo je treba premagati.

Iz tega bahaškega razstavljanja asketskih čednosti na ogled javnosti pa na noben način ne bi smeli morda zaključevati, da Wolbang svoje pobožnosti ni čutil za notranjo potrebo. Ne, Wolbang v tem ni bil le komedijski, čeprav tudi tega nekaj. Bil je nedoumljivo neuravnotežen človek, v katerem so se utesila najčudnejša nasprotja in v katerem ni bilo navsezadnje čednosti zase in greha zase, marveč se je to oboje zraslo v eno samo nepojmljivo, temno, pošastno naravo, v bitje najpresenetljivejših moralnih nasprotij.

Prvi namen odgoje v Wolbangovi Katoliški akciji je bila goreča pripravljenost na trpljenje in če treba tudi na mučeništvo. Še preden je Wolbang svojim gojenkam in gojencem govoril o čem drugem, jih je navajal in spodbujal k slepi predanosti, ki dela človeka pripravljenega na vsakršno trpljenje in tudi na smrt, brez vprašanja "zakaj?" Mehke narave mladih bitij je pregnetal najprej z duhom lastnega zelotizma, vedoč, da bo potem lahko vedno več terjal od njih. Wolbang mladini spočetka ni govoril, čemu bo ta fanatizem kasneje koristil.

(Dalje prihodnjic)

(PO "LJUDESKI PRAVICI")

V enem dnevu so odkrili 18 praznih sob in prazno družinsko stanovanje

Črnomelj — O stanovanjski krizi v Črnomlju se je že marsikaj napisalo. Se več je bilo napisanih prošenj za dodelitev samskih sob in družinskih stanovanj, vendar pa so bili v Črnomlju uslišani le redki. Da ni v mestu sob v izobilju, ve vsak pameten človek... Da pa je marsikatera soba neizkoriščena, pa so menda vedeli v Črnomlju vsi — razen stanovanjskega referenta pri Mladini ljudskega odbora.

Vrsta upravičencev je zamažakala na dodelitve samskih sob, med njimi tudi na primer predsednik okrajnega odbora Osvobodilne fronte, javni tožilec in mnogi drugi, ki so se vozili v Črnomelj v službo celo iz Novega mesta, lahko pa bi stanovali med tednom v mestu in bi službo opravljali spočiti.

Stanovanjski referent pri Ministrstvu ljudske oblasti je imel trdo kožo. Že "Dolenjski list" je v zadnji številki poročal, da je sredi mesta že osem mesecev prazno družinsko stanovanje v Primožičevi hiši v prvem nadstropju. Stanovanje je "čakalo" na nekoga, ki bo baje premeščen v Črnomelj, in s katerim se bo poročila hčerka lastnika hiše.

Stanovanjski referent je bil s tem "čakanjem" seveda zadovoljen. Ni pa bilo zadovoljno s poslovanjem stanovanjske komisije v Črnomlju javno tožilstvo okrajja. Sestavilo je komisijo in pregledalo več hiš. Uspeh je bil presenetljiv. V enem dnevu je komisija odkrila 18 neizkoriščenih samskih sob in eno družinsko stanovanje, nekaj hiš pa sploh še niso pregledali.

Kaj pravi k temu Ministrstvo ljudske oskrbe Črnomelj? Tako se vprašuje dopisnik dolenjskega lokalnega tednika v svojem dopisu, v katerem piše o stanovanju, ki je bilo osem mesecev prazno. Kaj pravi Ministrstvo ljudske oskrbe Črnomelj še k 18 sobam, ki jih je pred dnevi odkrila komisija javnega tožilstva? Gre za birokracijo, malomarnost, načrtno zaviranje dela oblasti ali za veliko zaspornost odbornikov, ki se ne zanimajo za delo svojih organov?

Kup prošenj na stanovanjskem uradu se bo zmanjšal. Črnomelj pa bo z ostavljenim nemarnim nameščencem stanovanjske komisije izgubil enega birokrata. Vsaj začelo se je... k.

(PO "LJUDESKI PRAVICI")

Naročite si SEDAJ! DODGE ali PLYMOUTH AVTO

Vprašajte za AL POKLAR pri

CLANCY MOTORS

22480 Lake Shore Blvd., RE 1-7300
ZADOVOLJNI BOSTE S POSTREŽBO PRI NAS.

Olajšajte si delo pranja

... nabavite si

Električni Sušilec

Električni sušilec obvaruje oblačila, prihrani delo, OHRANI VAS. In ne pozabite—vaše perilo bo vedno sveže, lepo dišeče, čudovito mehko.

- Prihrani 40 milj težkega prenašanja na leto!
- Porabi minute, ne ure!
- Nesnaga, prah, saje ali dež nikoli ne pokvarijo vašega perila!
- Perfektno sušenje! Nobene taskavosti!
- Manj likanja za izvršiti
- Vaše delo si v naprej lahko določite!
- Odgovarja vašim nujnostnim potrebam!
- Nobenega obledenja od solnca, nobene vremenske škode!
- Porabi manj podnega prostora kot peč!
- Prihrani čas, delo, oblačila in denar!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES"

Pat dni na teden—od ponedeljka do petka
Zjutraj ob 10—WGAR in WICA Zvečer ob 10—WHK

GUARANTIRANE RABLJENE LEDENICE
NA ELEKTRIKO IN PLIN SE PRODA
OD \$20 NAPREJ.
PERME'S
720 EAST 152nd STREET, UL 1-2525

HIŠE NAPRODAJ

SHORE ACRES
Hiša za eno družino, 6 sob z solnčno sobo v ozadju. Zgotovljeno 3. nadstropje z gorkoto. "Air conditioned" fornez na plin. Predvhod z klozetom iz cedrovine; ognjišče za drva. Velika kuhinja z zajtrkovalno sobo, garaža za 2 avta. Cementiran dovoz, blizu transportacije; vse ugodnosti. Cena znižana za hitro prodajo. — IV 1-2539.

DELO DOBIJO MOŠKI

POMOČNIKI
53 ur, tedensko; plača od ure, poleg nadurnega dela. Dobre delovne razmere.
COLONIAL IRON WORKS
17643 St. Clair Ave.

MLADENIČI ZA OPERIRANJE ELEKTRIČNIH VARILCEV
Izkušnja ni potrebna. Podnevi. Plača od ure. Vprašajte za Mr. Hasman Federal Foundry Supply Co. 4600 E. 71 St. južno od Harvard

ASSEMBLERS

Heavy — Medium Bench
Izurjeni — podnevi
Plača od ure poleg nadurnega dela.

OSBORN MFG. CO.
5401 HAMILTON AVE.

DELO DOBIJO ŽENSKE

ŽENSKA ALI DEKLE
dobi dobro službo za opravljanje hišna dela pri dobri majhni družini. Ima svojo sobo, kopalnico, televizijski aparat in \$25 tedensko.
Pokličite ER 1-1489

RAZNO

AKO IMATE Hiše, farme ali zemljišča naprodaj
ali želite kupiti, se obrnite na nas.
Po naši dolgoletni izkušnji vam lahko zagotovimo točno in pošteno poslugi.
JOHN KNIFIC
REALTOR
820 E. 185 St., IV 1-7540

NOV PONTIAC
1951 Sedan z 2 vrati.
Podrobnosti dobite na 777 E. 185 St.

GOSTILNA NAPRODAJ
Gostilna z D 2 in C 2 licencema skupno z delikatesno trgovino se prodaja z poslojem vred ali brez. Za podrobnosti pokličite EX 1-8107

V NAJEM SE ODDA OPREMLJENO SOBO POSTENEMU, MIRMEMU MOŠKEMU, KI DELA.
Vpraša se na 1153 E. 61 St.

HIŠA ZA 2 DRUŽINI
"side by side," 6 in 7 sob. Na 776 E. 91 St., severno od St. Clair Ave. Dve garaži, cementiran dovoz. Zmerna cena. Za podrobnosti pokličite
P. J. KERSIS
MA 1-1773
609 Society for Savings Bldg.

For Your Vacation, Welcome to Christiana Lodge SLOVENIAN RESORT
The Hotel has 30 rooms with connecting showers. There are 17 cottages each with private shower. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
DOMINIK KRASOVEC, Prop.
P. O. Edwardsburg, Michigan
Phone 26 F 14

SOBE V NAJEM

Opremljeno sobo
SE ODDA V NAJEM ENI ALI DVEMA OSEBAMA. SI LAHKO KUHA. Pokličite EN 1-0713

NAPRODAJ

POZOR!
Po jako nizki ceni se prodaja **delikatesno trgovino** in sicer radi odhoda v staro domovino. Ne zamudite prilike. 1575 E. 49 St.

DELO DOBIJO

MAŠINISTI
Lathe Hand, si morajo sami vzpostaviti delo; Drill Press operatorji. Prvi šift. Plača od ure in nadurno delo. Mr. Hasman. FEDERAL FOUNDRY SUPPLY CO. 4600 E. 71 St. južno od Harvard

DELO DOBIJO MOŠKI

TOOLMAKERS
ZA VSE ŠIFTE
6 DNI TEDENSKO
PLAČA OD URE
FERRO MACHINE FOUNDRY
3155 E. 66 St.

COLD HEADER OPERATOR

Waterbury Toggle
Solid die machine
Podnevi; plača od ure.
THE AMERICAN SCREW PRODUCTS CO.
2470 E. 93 St.

IŠČE SE MOŠKE

za tovarniško delo v oddelku za barvanje.
Splošno tovarniško in težaško delo.
Stalno.
Družba plača zavarovalnino in podporo.
Zglasite se med 8. zj. in 4.30 pop.
BISHOP & BABCOCK CO.
Vogal E. 49th & Hamilton

OLIVER

POTREBUJE
Tool Room
Machine operatorje
Tool Makers
Die Makers
Sheet Metal
Layout Men
COMPLEX
Drill Press operatorje
SMALL SINGLE SPINDLE
Hobbing Machine
VERTICAL & HORIZONTAL
GEAR & SPLINE
Grinders
EXTERNAL

Visoka plača od ure in druge podpore.
Morajo biti pripravljene delati katerikoli šift.
Zahteva se izkazilo državljanstva. Employment urad odprt vsaki dan od 8. zj. do 4.30 pop.; ob torkih in četrtkih tudi od 6.30 do 9. zj.; ob sobotah od 9. zj. do pol dne.
THE OLIVER CORP.
19300 EUCLID AVE.
KE 1-0300
V torek in četrtek zv. KE 1-0301

OGLASAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

It's G-E's Spring Parade of Values!

Why buy 2, When 1 will do?

The Sensational New GENERAL ELECTRIC Indoor-Outdoor RADIO

Save the cost of an extra set! This slim modern G-E Radio is a light weight super-powered portable outdoors. Indoors, plug in on AC or DC current and have a handsomely styled, beautifully performing table radio. In your choice of Burgundy Red or Cactus Green.

ONLY \$36.95
LESS BATTERIES

OBLAK FURNITURE CO.
6612 ST. CLAIR AVE., HE 1-2978

MIMI MALENEŠEK KOVINARJI ROMAN

(Nadaljevanje)

Kobal je sedel, vrtil svetli kuhalnik v rokah in bil očitno nejevoljen. "Ali mar hočeš reči, da ni nihče za Osvobodilno fronto in partizane ničesar vzel. Misliš, da nam je tisto, kar je bilo poslano v gozdove, kar samo padlo v naročje, ali da je dala—nemška tovarniška uprava?" Jezno je nagubal čelo. "Za vse lahko kradeš, samo sebi bi ne smel prav nič pomagati."

"Ne meči vsega v en koš!" je rekel Tone.

"Tebi je lahko," je dejal Peter. "Jaz pa imam družino."

"Drugi imajo večje družine," je odgovoril Tone. Sedel je in opazoval Kobala, ki je z nestrpnimi kretnjami jel pospravljati orodje v umazan zabojček in ga je nato porinil v kot za omaro. Ta čas sta oba molčala. Toneta se je loteval občutek, da je Kobal čudaki človek in v njem je rastle čustvo nezadovoljstva z njim, kakor vselej, kadar je imel z njim opraviti.

Vendar se je ostresel svojih čustev.

"Peter," je rekel, "prišel sem k tebi po opravkih, ne da bi se prerekala. Tebe skrbi zima, ki si doma in imaš zaslužek. Kako pa jo bodo prebile tiste družine, ki imajo svoje v partizanih, v poslušaj!" je rekel, ko je opazil, da se Kobal ravna, kot bi mu hotel začeti ugovarjati. "Osvobodilna fronta je sklenila, da bo zbirala denar in sredstva za nesrečne žrtve. Vsi aktivisti bomo morali na delo. Tudi ti. Zbral boš v svojem oddelku, kolikor boš največ mogel. Pri tem pa bodi previden!"

"Zbral bom, seveda bom zbral," je rekel Kobal in jezavost se mu je poglela. "Toda povem ti, da iz delavske pare ne bomo kaj prida iztisnili."

"Jaz pa vem iz izkušnje, da je delavec najbolj požrtvovalen in najlažje dobiš od njega," je menil Tone.

"Požrtvovalen že, toda kaj, ko pa nima! Morali bi se obrniti na druge, na kapitaliste, sodrgo buržujsko! Tista naj da, saj sedi na kupu in je zima prav nič ne skrbi!"

"I, če bi imel dober in pošten namen... zakaj pa ne? Med buržuji se bo celo naša lnekaj ljudi..." Tone je umolknil, zde-

Chicago, Ill.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT General Maid — Experienced. Must like children. Good home. Stay. Private room. Good salary. Wilmette 134

COMPETENT Woman for general housework. Assist with cooking. Help with care of 2 children. Good home. Private room, bath. Good salary. References. MUseum 4-3404

COMPETENT Woman — General housework. Plain cooking. Assist with care of 2 1/2 year old child. Good home. Own room, bath. \$35 per week. References. Superior 7-7065 noon-3:30

WANTED TO RENT

YOUNG Responsible Business Couple need 4 room unfurnished apartment. Private bath. No children. No pets. Northwest or suburbs. Moderate rental. RAdcliffe 3-2132

RESPONSIBLE Business Man, wife, children 6 years and 1 1/2 year, urgently need 4-6 room unfurnished heated apartment. Moderate rental. Northwest. Weekdays: Kildare 5-9421, Sunday: AVenue 3-8796

RESPONSIBLE Plumber, wife, 2 children, desperately need house or apartment. Any good location. Moderate rental. TALcott 3-6115

LOOKING FOR NEEDLE IN THE HAY STACK! Responsible Couple, 3 children, urgently need 6-7 room unfurnished apartment. North or South. Moderate rental. Ambassador 2-2239

RESPONSIBLE Man, wife, 3 year old child, urgently need 4-5 room unfurnished apartment. Any good location. Moderate rental. RAdcliffe 3-2132

RESPONSIBLE Airline Mechanic, wife, 6 months baby, need 3 room furnished apartment. Any good location near Midway Airport or South suburbs. Moderate rental. Dolton 2632

RESPONSIBLE Telephone Company Employee, wife, 5 year school aged daughter, urgently need 4 room apartment. Prefer Austin vicinity, but will take any good location. Moderate rental. AUstin 7-8346—Dorothy

lo sprejeti in razumeti širokih možnosti, ki jih je nudila Fronta vsem od kraja. Nikogar zavrniti, z vsakim sodelovati, če le pošteno sodeluje, to je bilo zanj kar preveč. Navadil se je gledati v meščanski družbi svojega razrednega sovražnika in zdaj mu je bilo mučno, s tem ljudmi sodelovati. "Saj tih tako ni mnogo v Fronti," je dejal nazadnje.

"Nazadnje bodo imeli še glavno besedo in mi, ki tvegamo glave, mi ne bomo nič, kakor še vedno doslej."

Tone je zmajal z glavo, ni ga razumel. Kobal je bil čuden, zamotan značaj. Nekdaj revolucionar, je začel verjeti v Nemce, se obrnil proč od njih, verjel v fronto, zdaj pa že spet postaja malodušen. Vztrajen ni, je vedel Tone.

"Tone!"
"Kaj?"
"Nemci so pred Leningradom, Moskvo..."
"Da," se je boleče utrgalo iz Toneta.

"Kaj bo?" je obupano vprašal Kobal. "Nazadnje bo vse propadlo, mi pa se tu ubijamo na žive in mrtve. Glave nosimo na prodaj!"

"Kako bi ne bilo nič?" se je zavzel Tone. "Menda ne misliš, da bodo nazadnje Nemci zmagali?"

"Znajo Nemci, znajo," je odvrnil Kobal. "Poglej, vsi stroji v naši tovarni so nemški. Vsi patenti so nemški. Kje so naši inženirji v primeri z nemškimi! Kaj veš, ali bo Rusija vzdržala?"

"Bo!" je verujoče rekel Tone. "Pa pišejo, da komisarji gonijo ljudi v strelske jarke, da jih s pištolami naganjajo. v napad, židovski komisarji... In Nemci so zajeli vso Ukrajino. Tam je žito, tam je vse, kar Nemci potrebujejo. Kaj deš?"

Tonetu so Kobalove besede zvenele v ušesih kot odmev njegove lastne misli in bojzani. O, tudi on je tolikokrat v težkih urah razmišljal, tehtal je nemško moč, njihovo tehniko, njihove dosedanje lahke zmage. Skrivaj je ogledoval na ciklostilsko razmnožene lističe, ki jih je dobival od kurirjev in iskal, iskal v njih opore. Vojna se je razvijala čisto drugače kot je preje mislil. Dobro se je še spominjal tiste nedelje, ko je Jesenice preletela vest o nemškem vpadu v Rusijo. Tisto nedeljo so po jeseniških cestah korakali nemški vojaki in peli. Vojška godba je igrala koračnice. Zvočnice so tulili o skorajšnji zmagi. Tisto nedeljo se je Tone smejal. Kar nič ni dvoma, da bo vojna končana res v dveh, treh mesecih, kakor so trdili Nemci.

Njegova vera v zmago Sovjetske zveze je bila tolikšna, da se je lahko smejal Nemcem. Potem se je pa vojna raztegnila in vse se je zasukalo drugače kot je pričakoval. Tone je spočetka s posmehom bral nemška poročila o milijonskih ruskih vojnih ujetnikih, o zmagah na Ukrajini, o tisočih zaplenjenih in uničenih oklepnikov o deseti-sočih uničenih sovjetskih letalih. Smejale se je, prepričan da je vse skupaj neumna laž, ki se bo kmalu razgalila, resnica pa bo pokazala drugačno lice. Potem ga je smeh minil. Resnica je bila strašna in neizpodbitna: Sovjeti so se umikali, Nemci pa zmagoslavno napredovali. Tone je v sebi dvomil, trpel, le obupal ni! Sprizajnil se je z mislijo, da vojne še ne bo konec, da bo treba še dolgo trpeti in se boriti proti okupatorju. Ko bi se mogel zagristi z zobmi vanje, bi se zagrizel! Le kako, da Kobal tega noče razumeti, da morda ne more razumeti?

Kobal ni dočakal Tonetove besede. Pogledal ga je in vzdihnil.

"Bolje bi bilo, ko bi živel kje v Ljubljani..."
"Povsod je isto," je odvrnil Tone.

"Doli imajo cigarete, vina..." Kobal se je nečesa domislil in

Uncle Sam Says

May 14-19 is Newspaperboy Defense Bond week. During that week some 300,000 newspaper carriers will take on the patriotic task of distributing and collecting 25 million Defense Bond Pledge Cards. Always in the forefront when it comes to patriotism these boys have volunteered to carry this important message to their customers. The boys know the value of thrift and are today investing thousands of dollars in U. S. Defense Bonds. Sign that Defense Bond Pledge.

U. S. Treasury Department

skrivnostno vprašal: "Pravijo, da si bodo Nemci in Lahi skočili v lase zaradi Ljubljane..."

Tone se je spet nasmehnil. To, kar je Kobal govoril, je bila tista politika, ki so jo skuhali ob slabem pivu pod kostanji na gostilniških vrtovih upokojenci, železničarji, ki so dobavljali cigarete iz lačne Ljubljane in jih zamenjavali za slanino in maslo, poklicni verižniki in spekulanti. Nasedali so jim lahkoverni meščani, ki so ljubili udobje in se radi ukvarjali z majhnimi stvarmi, ker jih je vse veliko odbijalo in so se resnih reči bali. Ti politiki so v eni sapi zabavljali čez pomanjkanje vina in cigaret in obenem premevali dogodke na Vzhodni fronti tako

modro, kot bi bili sami generali. Leningrad in Moskva sta bila daleč, Ljubljana pa je bila tu, Ljubljana, v kateri je bilo nekaj posebnega in imenitnega! Doli so bile cigarete, bilo je italijansko vino v zajetnih, trebušastih opletelih steklenicah, bile so svilene nogavice, čevlji s plutovinastimi podplati, čipkasto perilo, barvniki za ustnice, prava kolonjska voda in o, čudo, celo japonski rdeči lak za nohte... Vse to je vedela malomeščanska družba. O tem so sanjale žene in hčere malih trgovcev in gostilničarjev in lahkožive dekline, ki so se ob večerih sprehajale z Nemci in se niso sramovale prodajati svoje časti za steklenico kolonjske vode, za dehtečo pomado ali za svilene nogavice.

To je Tone ob Kobalovih besedah doumel v eni sapi in spet se mu je zadel Kobal majhen, nezrel. Vstal je.

"Peter, iti moram. Torej boš gledal, da bi čimveč zbral? In previden bodi!" mu je zabičeval.

(Dalje prihodnjič)

KORISTEN HROŠČEK

Ameriški vrtnarji, posebno tisti, ki se ukvarjajo s pridelovanjem raznih zelenjav za trg, vedo, da jim listne ali rastlinske uši povzročajo ogromno škodo. Z raznimi kemikalijami je sicer mogoče te škodljivce zatirati, toda ostanki takih kemikalij na zelenjavi, ki se uživa sveža, niso dobrodošli.

FOR TELEVISION & RADIO REPAIR

Anthony Debeljak
IV 1-5437 4-8 p. m.

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Peikovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

Zato vprežejo v delo zatiranja listnih uši drobne, rdeče in črno-pikaste hroščke, ki se v angleščini imenujejo ladybugs ali ladybirds, v slovenščini pa božji volek, polonica ali pikapolonica. Ti prijazni mali hroščeki pospravijo ogromne količine listnih uši. Za prezimovanje si pikapolonice navadno izbirajo smrekove gozdove, in sicer prezimujejo pod suhim igličevjem na tleh. Podjetni ljudje jih tam zbirajo in jih v velikih količinah pošiljajo zelenjadnim vrtnarjem vsako pomlad.

Za galono pikapolonic vrtnarji radi plačajo po \$7.50; računa se, da vsaka galona vsebuje 135,000 pikapolonic. Spomladi vrtnarji te hroščke raztrosijo

Zakonska dvojica srednjih let,

želi dobiti v najem stanovanje s 5 ali 6 sobami. Nič otrok. Dobri plačniki.

Pokličite Mr. UDOVICH
PO 1-1068

ALI KASLJATE?

Pri nas imamo isberno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 1-9611

Fino vino, pivo in žganje. Vsaki prot FISH FRY in FROG LEGS
Se pripravljamo za obisk.
L. J. STRUKEL
6220 St. Clair Ave.—EN 1-9138

po zelenjadnih nasadih, kjer se slednji takoj lotijo pospravljanja listnih uši. Pri tem se hitro množijo in mladi rodovi pikapolonic nadaljujejo s koristnim delom svojih prednic.

—NOVA DOBA

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH

AGENTURA
KE 1-1934
15813 WATERLOO RD.

ZAVESE
IZDELANE PO NARČILU
Cornice—pokrivala za stole iz posebnega Cohama Hand Print blaga.
Prosti proračuni. Naši niki stroški vam prihranijo do 25%
ENdicott 1-7444
NEW YORK
DRAPERY & FLOOR COVERING CO.
6926-30 St. Clair

GLAVNI STAN

ZA VOLNENO BLAGO ZA STARO DOMOVINO

Najboljši nakupi

Vse volneno blago na jarde za moško in žensko opravo

Tudi 60 inčev široko Rayon Gabardine
Primerno za moške in ženske obleke, suknje, obleke, krila, itd.

S. LIEBERMAN

1446 WEST THIRD ST. tel. CH 1-6067

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

The May Co's Basement

Stil 1251

Stil 1127

Stil 1157

Fun in the Sun

Dekliški Sanforized

WOVEN PLAID in Faded Blue Denim "Match Mates"

Stil 1251—Živo-barvna plaid tkana obleka v dveh delih, z naramnicami in elastično zgoraj in spodaj. Izvrstna pri igri skozi celi dan. 1.17
Mere 7 do 14.

Stil 1127—Privlačne plaid barve, kratke hlače z zavihanimi robni in elastičnim pasom—dva lepa žepa spredaj. Mere 7 do 14. 1.58

Stil 1157—Pletene plaid barve. Hlače nalašč za vožnjo na biciklu ter praktične za aktivnosti na prostem. Mere 7 do 14. 1.68

Stil 1265—Športni žaketi v blede plavi barvi in denim blagu; z dvemi priložnimi žepi. Mere 7 do 14. 1.99

Stil 1153—Hlače nalašč za vožnjo z biciklom iz blede plavega denim blaga—zavihani robovi in veliki žepi. Vaša deklica bo veselo skakljala v tej opravi. Mere 7 do 14. 1.68

Stil 1393—Bledo plav denim športni klobuček, ki pristoja vsaki opravi in obvaruje glavo vaše dece pred pekočimi solnčnimi žarki. Proge v kontrastni barvi. Mere 7 do 14. 1.00

Razni komadi iz plavega denim ali plaid blaga, ki jih po volji lahko menjate za opravo!

Poštna in telefonska naročila sprejeta—Poklicite CH 1-3000
Basement oddelek z dekliško opravo

Stil 1265

Stil 1153

*Povprečno skrčenje 1%